

Sparbanken Eken

Pelare 3 - 2019

Innehåll

1. Inledning	4
2. Sparbanken Eken AB	4
2.1 Verksamhetsåret 2019	4
3. Organisation.....	5
3.1 Styrelse- och ledningsinformation	5
3.2 Mångfald, lämplighet samt rekrytering.....	5
3.3 Risk- och revisionsutskott.....	5
3.4 Kreditutskott.....	6
4. Ersättningssystem.....	6
5. Riskhantering	6
5.1 Riskhanteringsprocess.....	6
5.2 Riskstrategi	6
5.3 Tre försvarslinjer.....	7
5.3.1 Första försvarslinjen	7
5.3.2 Andra försvarslinjen.....	7
5.3.3 Tredje försvarslinjen	7
5.4 Funktionen för Riskkontroll och Regelefterlevnad i organisationen.....	7
5.5 Rapportering	8
6. Kapitalhantering.....	8
6.1 Kapitalbas.....	8
6.2 Kapitalkrav	9
6.3 Kapitalrelation.....	9
6.4 Bruttosoliditet.....	10
6.5 IKLU-process	11
7. Risker	11
7.1 Kreditrisk.....	11
7.1.1 Kredit- och motpartsrisk.....	11
7.1.2 Riskaptit.....	11
7.1.3 Metoder för hantering av kreditrisk	11
7.1.4 Riskklassificering	12
7.1.5 Säkerheter	12
7.1.6 Kreditriskjusteringar.....	13
7.2 Marknadsrisk	20
7.2.1 Ränterisk.....	21

7.2.2 Aktiekursrisk	22
7.2.3 Valutarisk	22
7.3 Likviditetsrisk	23
7.3.1 Definition	23
7.3.2 Riskkaptit.....	23
7.3.3 Riskhantering.....	23
7.3.4 Likviditet	23
7.3.5 Finansiering	23
7.3.6 Beredskapsplan och stresstester	24
7.3.7 Likviditetsexponering.....	24
7.4 Operativ risk.....	25
7.4.1 Definition	25
7.4.2 Riskkaptit.....	25
7.4.3 Metod för beräkning av operativ risk.....	25
7.4.4 Hantering av operativ risk.....	25
7.4.5 Incidenthantering	26
7.4.6 Beredskap och kontinuitetsplanering.....	26
7.4.7 Självutvärdering	26
7.4.8 Godkännandeprocess för nya produkter (NPAP)	26
8. Offentliggörande av nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd.....	26
8.1 Kreditkvalitet på exponeringar med anstånd	26
8.2 Kreditkvalitet på presterande och nödlidande exponeringar efter antal dagar med försenad betalning	27
8.3 Presterande och nödlidande exponeringar och relaterade avsättningar.....	27

1. Inledning

Denna rapport innehåller information om Sparbanken Eken AB:s ("Sparbanken"), org.nr 516406-0674, kapitaltäckning, riskhantering och likviditet. Informationen ska lämnas årligen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen) samt kompletterande förordningar och standarder, såsom Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Rapporten lämnas årligen och publiceras i samband med att årsredovisningen publiceras på Sparbankens hemsida www.sparbankeneken.se. Rapporten avser, om inget annat skrivs, förhållanden per 2019-12-31. För offentliggörande av periodisk information där Sparbanken gjort bedömningen att mer frekventa upplysningar behöver lämnas, hänvisas till Sparbankens hemsida.

Syftet med denna rapport är att komplettera årsredovisningens grundläggande information avseende riskhantering samt att ge en transparent, tillförlitlig, konsekvent och jämförbar redogörelse av Sparbankens verksamhet, ledning, styrning samt riskhantering på ett så lättöverskådligt sätt som möjligt.

2. Sparbanken Eken AB

Den 15 oktober 2007 tog huvudmännen i Almundsryds Sparbank, Skatelöv och Västra Torsås Sparbank, Göteryds Sparbank, Långasjö Sockens Sparbank, Åryds Sparbank och Älmeboda Sparbank, ett enhälligt och historiskt beslut, att sparbankerna skulle ombildas till ett nytt bankaktiebolag. Tillstånd att driva bankrörelse från Finansinspektionen erhöles den 2 juni 2008.

Det bildades även sex sparbanksstiftelser som idag äger samtliga 3 000 000 aktier i Sparbanken Eken AB, fördelat enligt följande:

Stiftelse	Andel %
Almundsryds Sparbanksstiftelse	31,5
Göteryds Sparbanksstiftelse	6,2
Långasjö Sockens Sparbanksstiftelse	19,2
Skatelöv och Västra Torsås Sparbanksstiftelse	21,1
Åryds Sparbanksstiftelse	5,3
Älmeboda Sparbanksstiftelse	16,7
Summa	100,0

Sparbanken Eken tillhör gruppen fristående sparbanker och är medlem i SR, Sparbankernas Riksförbund. Gruppen, omfattar 59 sparbanker. Via avtal har sparbanken ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Hela dataproduktionen sker i Swedbanks IT-system och vi köper även tjänster avseende fond och utland. Avtalet reglerar också förmedling av in- och utlåningsvolym till Swedbank Robur, Swedbank Försäkring och Swedbank Hypotek.

Sparbanken Eken:

- ska vara en attraktiv och inspirerande arbetsplats för sina medarbetare
- ska växa med lönsamhet
- välkomnar utveckling och förändring – av arbetssätt, produkter och tjänster.

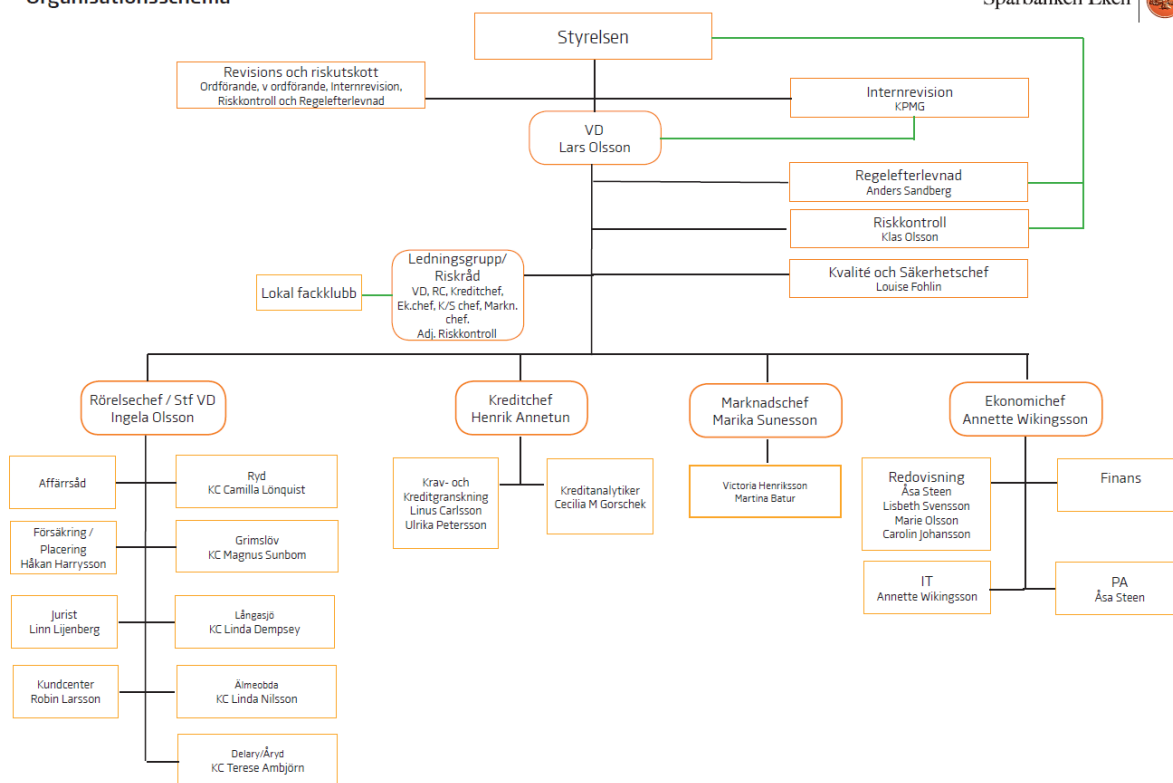
2.1 Verksamhetsåret 2019

Sparbankens totala affärsvolym uppgick till 17 306 mkr vid årsskiftet, en ökning under året med 1 918 mkr eller 12,5 %.

Sparbanken redovisar ett rörelseresultat vilket uppgick till 76 mkr. Räntenettet har ökat med 5 mkr mot föregående år, och uppgick till 100 mkr. Ränteintäkterna har ökat 5 mkr och uppgår till 108 mkr. Räntekostnaderna är oförändrade och uppgår till 8 mkr. Räntenettet har belastats med 4 mkr för avgiften till insättningsgarantin.

3. Organisation

Organisationschema

3.1 Styrelse- och ledningsinformation

Sparbankens styrelse som utses vid årsstämman, består av sex ledamöter samt VD och med stf. VD som suppleant för VD. Därutöver ingår två personalrepresentanter. Styrelsen har det yttersta ansvaret för styrning och kontroll av sparbankens verksamhet. Styrelsen fastställer mål och strategier för sparbankens verksamhet. Styrelsen fastställer även riskstrategi och riksaptit för respektive väsentlig riskkategori som banken är exponerad för. Den tillsätter, utvärderar och entledigar VD. Ytterligare information om styrelseledamöterna såsom kunskaper och erfarenheter finns tillgänglig på Sparbankens hemsida.

3.2 Mångfald, lämplighet samt rekrytering

Det ska vid val av styrelse alltid eftersträvas att styrelsen som helhet har nödvändigt kunnande och erfarenhet om de samhälls-, affärs- och kulturförhållanden som råder i de regioner och marknadsområden där bankens huvudsakliga verksamhet bedrivs. Styrelsen ska med hänsyn till Sparbanken Ekens verksamhet, aktuella förhållanden och utvecklingskede samt strategi och kommande mål ha en ändamålsenlig sammansättning som är präglad av mångsidighet, bredd och relevanta kunskaper. På Sparbankens hemsida har offentliggjorts Policy för styrelsens och ledningens lämplighetsbedömning och mångfald.

3.3 Risk- och revisionsutskott

Sparbankens styrelse har utsett ett Risk- och revisionsutskott. Utskottet har att säkerställa att frågor om intern styrning och kontroll samt intern- och externrevision hanteras på vederbörligt sätt. Ledamöter i Risk- och revisionsutskottet tillsätts och entledigas av styrelsen. Utskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Internrevision och funktionen för riskkontroll är adjungerad i utskottet. På Sparbankens hemsida har offentliggjorts Instruktion för styrelsens Risk- och revisionsutskott. Under 2019 har Revisions- och riskutskottet sammanträtt vid tre tillfällen.

3.4 Kreditutskott

Styrelsen har inrättat ett kreditutskott. Kreditutskottet består av VD, styrelsens ordförande alternativt vice ordförande och ytterligare en styrelseledamot. Vid VD:s frånvaro ingår ställföreträdande VD. Kreditutskottet ansvarar för att fatta beslut i kreditärenden inom de beloppsbegränsningar som framgår av styrelsens kreditinstruktion.

4. Ersättningsystem

Sparbankens ersättningspolicy som fastställs av styrelsen, anger grunder och principer för hur ersättningar ska fastställas, tillämpas och följas upp. Sparbankens ersättningsystem ska vara utformat så att det främjar långsiktighet och inte uppmuntrar till ett överdrivet risktagande bland Sparbankens anställda. De ersättningar som Sparbanken betalar ut får inte äventyra Sparbankens långsiktiga resultat och ekonomiska ställning.

Sparbanken har ett resultatandelssystem med avsättning till Resultatandelsstiftelsen Guldeken, där utgiven andel baseras på arbetad tid. Resultatandelarna är fonderade i minst fem år och står under extern förvaltning. Resultatandelssystemet ska inte vara utformat på ett sådant sätt att det ger incitament till ökat risktagande. Styrelsen ska också ta hänsyn till huruvida avsättningen påverkar Sparbankens resultat på lång sikt.

Sparbankens ersättningspolicy finns tillgängligt på Sparbankens hemsida där även information om ersättningar redovisas, www.sparbankeneken.se.

5. Riskhantering

Styrelsens övergripande målsättning är att banken ska styras med en god riskhantering, en sund riskkultur samt med kontroll i alla led. Styrelsen accepterar inte regelöverträdelser. Vid händelse av regelöverträdelse ska dessa händelser hanteras utan dröjsmål och i allvarigare fall omedelbart rapporteras till styrelsen. Styrelsen ska ha en övergripande kontroll över banken och möjliggör detta genom kontinuerlig rapportering från den operativa verksamheten och kontrollfunktionerna. Styrelsen ska ha en god bild över de risker banken exponeras mot genom kvartalsvis redovisning av de riskkapitler som fastställts.

5.1 Riskhanteringsprocess

Bankens riskhanteringsprocess omfattar både framåtblickande såväl som bakåtblickande analyser där risker identifieras, värderas och mäts, hanteras, följs upp, rapporteras samt kapitaliseras. Där det bedöms relevant ska risker mätas.

Riskhanteringsprocessen ska vara en integrerad del i bankens process för intern styrning och kontroll, vilket bland annat görs i bankens självvärdering av operativa risker.

5.2 Riskstrategi

Sparbankens risktagande ska vara begränsat och kontrollerat. I Sparbanken ska en integrerad och sund riskkultur upprätthållas, baserad på förståelse för vilka risker som banken kan exponeras för och hur dessa tas om hand. Riskkulturen ska ta hänsyn till av styrelsen beslutad riskkapitit och där tillhörande risklimiter. Aptiterna och limiterna ger indikationer på om Sparbanken utsätts för en ökad risk inom något av de definierade områdena och gör att banken tidigt kan ingripa vid en ökad riskexponering.

De risker som Sparbanken utsätts för ska inte kunna hota betydande värden annat än vid ytterst sällsynta, okontrollerbara och extrema händelser. Sparbanken arbetar löpande för att på ett effektivt sätt kunna hantera dessa oförutsedda risker kopplade till verksamheten genom ett löpande kontinuitetsarbete.

5.3 Tre försvarslinjer

Sparbanken är organiserad utifrån principen om de tre försvarslinjerna vilket utgör utgångspunkten för ansvarsfördelning kopplat till intern styrning, riskhantering och kontroll. *Första försvarslinjen* utgörs av den operativa verksamheten. *Andra* och *tredje försvarslinjen* utgör kontrollfunktioner och ska vara oberoende såväl från verksamheten som från varandra. Andra försvarslinjen är placerade under VD, men ska rapportera både till VD och styrelse. Den tredje försvarslinjen är direkt placerad under Sparbankens styrelse.

Varje kontrollfunktionens arbete ska regleras av separata interna regler. De tre försvarslinjerna ska samverka för att, så långt det är möjligt och lämpligt, få en samordning i arbetet och därigenom uppnå kostnadseffektivitet och minska påverkan på den operativa verksamheten.

5.3.1 Första försvarslinjen

I första försvarslinjen återfinns verksamheten vilka ansvarar för att utföra det dagliga operativa arbetet. Första försvarslinjen har fullt ansvar och ägarskap över styrning, risktagande, kontroll och uppföljning. Inom ramen för första försvarslinjens ansvar ligger även ett ansvar att implementera åtgärder samt att löpande följa upp iakttagelser som rapporterats från någon av kontrollfunktionerna.

5.3.2 Andra försvarslinjen

I andra försvarslinjen återfinns Sparbankens Funktion för Riskkontroll och Regelefterlevnad. Dessa funktioners ansvar är att understödja första försvarslinjen i riskarbetet, övervaka och utmana utfallet av verksamhetens arbete samt utvärdera Regelefterlevnad. Andra försvarslinjen ansvarar för att löpande rapportera verksamhetens samlade riskbild till ledning och styrelse.

Kontrollfunktionerna i banken är arrangerade så att krav på oberoende uppfylls. Detta genom att kontrollfunktioner inte får utföra sysslor i den del av verksamheten som de är satta att kontrollera, samt genom att kontrollfunktionerna måste vara organisatoriskt separerade från de funktioner som de ska kontrollera. Det är varje medarbetares ansvar att se till att kraven på oberoende i det praktiska arbetet i Sparbanken inte åsidosätts. Styrdokument och årsplaner som rör kontrollfunktionernas arbete beslutas av Sparbankens styrelse.

5.3.3 Tredje försvarslinjen

I tredje försvarslinjen återfinns Sparbankens internrevisionsfunktion. Internrevisionen ansvarar för att på styrelsens uppdrag oberoende och objektivt utvärdera och bedöma effektiviteten i Sparbankens hela ramverk för intern styrning, riskhantering och kontroll, samt bidra med rekommendationer och förslag till utveckling och förbättring av densamma. Detta innefattar löpande riskbaserade översyner av hela bankens arbete kopplat till riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Det innebär utvärdering av såväl första som andra försvarslinjens arbete. Identifierade iakttagelser tillsammans med föreslagna förbättringsområden ska löpande rapporteras till den granskade enheten samt till styrelse/revisions- och riskutskottet.

5.4 Funktionen för Riskkontroll och Regelefterlevnad i organisationen

Funktionen för Riskkontroll och Regelefterlevnad är utlokaliserad på extern part. Funktionerna är oberoende i förhållande till Sparbankens operativa affärsverksamhet. Funktionerna är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen. Riskkontrollfunktionen ingår även som föredragande i Revisions- och riskutskottet.

5.5 Rapportering

Funktionen för riskkontroll rapporterar regelbundet sina iakttagelser och rekommendationer till styrelse, VD, Revisions- och riskutskottet samt övrig ledning. Funktionen lämnar en såväl skriftlig som muntlig riskrapport vid minst fyra ordinarie styrelsemöten per år. Risktagare och riskägare inom verksamheten informerar riskkontrollfunktionen i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk eller kostnad.

6. Kapitalhantering

6.1 Kapitalbas

Enligt CRR ska Sparbanken upprätthålla en kapitalbas som vid var tidpunkt uppfyller följande minimikrav, uttryckt i procent av det riskvägda exponeringsbeloppet.

- Kärnprimärkapitalrelation om minst 4,5 %
- Primärkapitalrelation om minst 6 %
- Total kapitalrelation om minst 8 %

I tillägg till minimikapitalkraven ska kreditinstitut hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 % av det riskvägda exponeringsbeloppet.

Sparbanken håller en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav enligt med FFFS 2014:33. Den av Finansinspektions beslutade nivå uppgår för närvarande till 2,5 % av det riskvägda exponeringsbeloppet.

Kapitalbasen uppgick per 2019-12-31 till 738 mkr och består av kärnprimärkapital.

Kapitalbas	2019	2018
Kärnprimärkapital: instrument och reserver		
Aktiekapital	300 000	300 000
Överkursfond	52 437	52 437
Balanserad vinst	336 644	296 254
Fond för verkligt värde	59 005	113 592
Verifierat resultat efter avdrag för föreslagen vinstdisposition och förutsägbara kostnader	59 456	41 893
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	807 542	804 176
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar		
Värdejustering p.g.a. kraven på försiktig värdering	-645	-639
Lagstiftningsjusteringar som avser realiserade vinster och förluster	-68 845	-116 418
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-69 490	-117 057
Kärnprimärkapital	738 052	687 119
Total Kapitalbas	738 052	687 119

6.2 Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkrav är utförd i enlighet med CRR, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar, lagen (2014:967) om införande av lagen om kapitalbuffertar och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Sparbanken tillämpar schablonmetoden för kreditrisk. För operativa risker använder sparbanken basmetoden.

Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp	2019		2018	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Exponeringar mot nationella regeringar och centralbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter	0	0	0	0
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot institut	8 337	104 216	9 764	122 055
Exponeringar mot företag	65 430	817 875	55 733	696 654
Exponeringar mot hushåll	107 558	1 344 477	104 446	1 305 572
Säkrade genom panträtt i fast egendom	48 963	612 043	46 230	577 879
Fallerade exponeringar	1 892	23 646	1 564	19 548
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	887	11 091	686	8 569
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond)	16 387	204 835	19 319	241 487
Aktieexponeringar	6 464	80 797	6 437	80 466
Övriga poster	1 705	21 307	1 553	19 418
Summa för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	257 623	3 220 287	245 732	3 071 648
Operativ risk				
Operativ risk enligt basmetoden	21 230	265 379	19 769	247 113
Summa exponeringsbelopp för operativ risk	21 230	265 379	19 769	247 113
Kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt schablonmetoden	10	125	2	25
Totalt riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav	278 863	3 485 791	265 503	3 318 786

6.3 Kapitalrelation

Kapitalkravet enligt Pelare 1 uppgick för sparbanken per 2019-12-31 till 279 mkr. Då kapitalbasen endast består av kärnprimärkapital som vid samma tidpunkt uppgick till 738 mkr ger den en kärnprimärkapital-relation på 21,17 %. Se tabell nästa sida

Kapitalrelationer, buffertar mm	2019		2018	
	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp	Kapitalkrav	Riskvägt exponeringsbelopp
Kreditrisk enligt schablonmetoden	257 623	3 220 287	245 732	3 071 648
Operativ risk enligt basmetoden	21 230	265 379	19 769	247 113
Kreditvärdighetsjustering	10	125	2	25
Summa kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp	278 863	3 485 791	265 503	3 318 786
Kärnprimärkapitalrelation	21,17%		20,70%	
Primärkapitalrelation	21,17%		20,70%	
Total kapitalrelation	21,17%		20,70%	
Buffertkrav				
Kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	87 145	2,50%	82 969
Kontracyklisk kapitalbuffert	2,50%	87 043	2,00%	66 254
Summa buffertkrav	5,00%	174 188	4,50%	149 223
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert	13,17%	459 189	12,70%	421 616

Sparbanken ska även kartlägga och bedöma kapitalbehov för väsentliga risker som inte täcks av Pelare 1-reglerna. Detta görs inom den s.k. Pelare 2-processen. Beräkningen syftar till att belysa risker som eventuellt underskattas vid beräkning av kapitalbaskrav enligt Pelare 1 samt att identifiera övriga väsentliga risker som inte regleras i externa regelverk. Bedömningen görs för respektive riskområde och med utgångspunkt från Finansinspektionens metoder för enskilda risktyper inom Pelare 2. Sparbankens internt bedömda kapitalbehov, enligt Pelare 1 och Pelare 2, uppgick per årsskiftet 2019 till 367 mkr vilket kan jämföras med 342 mkr för 2018.

6.4 Bruttosoliditet

Bruttosoliditetsgraden beräknas som kvoten av primärkapital och ett totalt exponeringsbelopp. Sparbankens bruttosoliditet ökade med 0,09 procentenheter 2019 till 11,66 %.

Bruttosoliditetsgrad	2019	2018
Exponeringar i balansräkningen		
Poster i balansräkningen	6 058 932	5 744 301
Tillgångsbelopp som dragits av för att fastställa kärnprimärkapital	-69 460	-117 057
Sammanlagda exponeringar i balansräkningen	5 989 472	5 627 244
Derivatexponeringar		
Sammanlagda derivatexponeringar	1 307	197
Andra poster utanför balansräkningen		
Poster utanför balansräkningen i teoretiska bruttobelopp	338 100	313 524
Kapital och sammanlagda exponeringar		
Primärkapital	738 052	687 119
Sammanlagda exponeringar i bruttosoliditetsgrad	6 328 849	5 940 965
Bruttosoliditetsgrad	11,66%	11,57%

6.5 IKLU-process

Sparbanken utför årligen en intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU) i vilken en omfattande bedömning av Sparbankens risker och kapitalbehovet för dessa samt likviditetsutvärdering med scenarioanalyser ingår. I IKLU-processen säkerställs att Sparbanken har tillräckligt med kapital och tillräckligt stor likviditetsbuffert samt är ett verktyg som säkerställer att Sparbanken på ett tydligt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker Sparbanken är exponerad för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta. Kapitalutvärderingen ska utmynna i en detaljerad redogörelse av kapitalsituationen samt en beskrivning av Sparbankens aktuella riskprofil och riskprofilen tre år framåt.

Utöver en redogörelse för Sparbankens nuvarande ekonomiska ställning ska minst tre framtida scenarier, varav två stressade, beräknas. För varje scenario simuleras resultat- och balansräkningen i syfte att analysera utveckling av Sparbankens egna kapital samt hur stor kapitalbuffert som är nödvändig för att skydda Sparbanken mot förluster som äventyrar det legala kapitalkravet och Sparbankens existens.

Dessutom redogörs för vilka metoder Sparbanken använder för att mäta och hantera risker, risklimiters och bedömning av kapital uppdelat per relevanta riskkategorier. IKLU:n innefattar alla risktyper som antas kunna påverka verksamheten. Förutom kreditrisker och operativa risker utvärderas kapitalbehovet även för bland annat ränterisk, likviditetsrisk, ryktesrisk och strategiska risker. Stresstester är en viktig metod i bedömningen av kapital- och likviditetsbehov.

7. Risker

7.1 Kreditrisk

7.1.1 Kredit- och motpartsrisk

Med kredit-/motpartsrisk avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin.

7.1.2 Riskaptit

Kreditgivning och hantering av kreditrisker är ett av Sparbankens kärnområden och affärsverksamhet. Sparbankens riskaptit avseende kreditrisker definieras till att

- kreditförlustnivå Stage 2 i andel ska vara mindre än 0,30 % av total utlåning vilken per 2019-12-31 uppgick till 0,18 %,
- andelen blacolån ska utgöra mindre än 8 % av total utlåning, vilken uppgick till 4,4 % per 2019-12-31
- samt att utlåning till låga riskklasser ska uppgå till maximalt 8 % av total utlåning som uppgick till 3,8 % per 2019-12-31.

Därtill sätts limiter för branschkoncentrationsrisk och kundfaktorer.

7.1.3 Metoder för hantering av kreditrisk

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Sparbankens kreditriskexponering och har i särskild instruktion delegerat ansvaret till olika kreditdelegationer.

Sparbanken kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet, miljöaspekter och kontroll. Målsättningen är att Sparbankens kreditportfölj ska vara väl sammansatt med en sund avvägning mellan avkastning och risk.

Sparbanken följer löpande upp och rapporterar utfallet av kreditgivningen på stocknivå, men även på individnivå vid tidiga varningssignaler som indikerar förhöjd risk.

Sparbankens val av schablonmetoden i Pelare 1 fångar med god marginal in riskkapitalbehovet för en väldiversifierad medelstor sparbank med fokus på in- och utlåning till lokala kunder. Styrelsen anser att de risker som inte fångas in under Pelare 1 ska kompletteras i Pelare 2. Dessa kan bero på en ökad risk för koncentration i utlåning till enskilda kunder, koncentration i vissa branscher eller geografisk koncentration.

7.1.4 Riskklassificering

Riskklass provas och fastställs i samband med beslut för kreditgivning och kredituppföljning. Riskklassen ligger till grund och påverkar omfattningen av analys och dokumentation av kunden samt hur kunden ska följas upp. Kunder med låg risk kan hanteras i en enklare och snabbare kreditprocess. Kunder med högre risk leder till ökade uppföljningskrav. Klassificeringen syftar till att uppskatta sannolikheten för fallissemang inom ett år och uttrycks på en skala med 22 klasser där 0 representerar störst risk, 21 representerar lägst risk, samt en klass för fallissemang.

7.1.5 Säkerheter

Sparbankens utlåning sker framförallt mot säkerhet i fastigheter vilket Sparbanken har lång erfarenhet och stabila rutiner för. Uppdateringar av säkerheternas värden sker årligen för företagsexponeringar och vid behov för exponeringar mot hushåll. I tabellen nedan redovisas exponering i förhållande till de säkerheter som ställts för krediten, först och främst avser dessa säkerheter pantbrev i fastigheter.

Kreditriskexponering brutto och netto	2019			2018		
	Kreditrisk-exponering brutto	Totalt värde av säkerheter	Kreditrisk-exponering netto	Kreditrisk-exponering brutto	Totalt värde av säkerheter	Kreditrisk-exponering netto
Krediter mot säkerhet av:						
Statlig och kommunal borgen	306	306	0	310	310	0
Kreditinstitut	24 736	24 736	0	17 700	17 700	0
PB i villa och fritidsfastighet	1 791 312	1 762 706	28 606	1 754 416	1 717 637	36 779
PB i flerfamiljsfastighet	453 906	453 906	0	395 777	395 777	0
PB i jordbruksfastighet	1 210 951	1 209 385	1 566	1 127 404	1 123 806	3 598
PB i andra näringsfastigheter	536 521	530 040	6 481	462 762	459 923	2 839
Företagsinteckning	406 758	396 321	10 437	346 512	339 243	7 269
Övriga	327 042	11 560	315 482	309 970	12 437	297 533
Summa	4 751 532	4 388 960	362 572	4 414 851	4 066 833	348 018
Värdepapper¹						
Statspapper och andra offentliga organ						
- AAA	43 012	--	43 012	50 600	--	50 600
- AA	55 482	--	55 482	20 276	--	20 276
Andra emittenter						
- AAA	95 792	--	95 792	85 743	--	85 743
- AA	15 087	--	15 087	--	--	0
- A	15 377	--	15 377	33 481	--	33 481
- BBB eller lägre	--	--	--	5 001	--	5 001
- utan rating	--	--	--	5 009	--	5 009
Summa	224 750	--	224 750	200 110	--	200 110
Outnyttjad del av bev. krediter	372 136	--	372 136	397 482	--	397 482
Utställda länelöften	163 302	--	163 302	133 677	--	133 677
Utställda finansiella garantier	102 148	--	102 148	76 884	--	76 884
Summa	637 586	--	637 586	608 043	--	608 043
Total kreditriskexponering	5 613 868	4 388 960	1 224 908	5 223 004	4 066 833	1 156 171

¹Utgår från Standard and Poor's rating

7.1.6 Kreditriskjusteringar

Redovisningsprinciperna innebär att Sparbanken redovisar förlustreserver för förväntade kreditförluster på finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Förväntade kreditförluster redovisas även för utställda finansiella garantier och lånelöften.

Beroende på om en betydande ökning av kreditrisk har inträffat eller inte, sedan exponeringen redovisades i balansräkningen för första gången, så delas exponeringarna in i följande steg;

- Steg 1 omfattar exponeringar där ingen betydande ökning av kreditrisken inträffat sedan första redovisningstillfället. Vidare ingår också de tillgångar som har låg kreditrisk vid rapporteringstillfället, en riskbedömning som motsvarar "investment grade" (tillämpas endast på värdepapper). Alla exponeringar som inte getts ut eller förvärvat som kreditförsämrade ingår i steg 1. Detta innebär att redan vid första redovisningstillfället redovisas en förlustreserv.
- Steg 2 omfattar exponeringar där en betydande ökning av kreditrisk inträffat sedan första redovisningstillfället men där det vid rapporteringstillfället saknas objektiva belägg för att fordran är osäker.
- Steg 3 omfattar exponeringar för vilka objektiva belägg har identifierats för att exponeringen ~~fordran~~ är osäker (kreditförsämrade).

För exponeringar som hänförs till steg 1 uppgår förlustreserven till ett belopp som motsvarar den kreditförlust som förväntas inträffa inom 12 månader. För exponeringar som ingår i steg 2 och 3 motsvarar förlustreserven de förväntade kreditförlusterna för exponeringens återstående löptid.

Redovisning av förväntade kreditförluster – utlåning till allmänheten, utställda finansiella garantier och utställda låneåtaganden

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i steg 1 utan i steg 2 (förutsatt att den inte är kreditförsämrade). Sparbanken bedömer om det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrumentnivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponeringsrisk för fallissemang. Metoden utgår från sparbankens system för riskklassificering. Skalan av ratingklasser går från 21 (som indikerar bästa riskklass) till klass 1 (som indikerar sämsta riskklass). Ratingskalorna är uppbyggda för fyra olika kundsegment. Beroende på vilken initial rating som ett lån haft så krävs ett visst antal steg på denna ratingskala mot en lägre rating för att ökningen av kreditrisk ska anses ha ökat betydligt. Ju lägre initial rating, desto färre steg av försämringar av rating krävs för att en betydande ökning av kreditrisk ska anses ha uppkommit. När låntagaren har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från steg 2 till steg 1.

Kreditförsämrade (osäkra) lån

Liksom enligt tidigare principer redovisats, kommer förlustreserv redovisas för den återstående löptiden för kreditförsämrade exponeringar (tidigare benämnda osäkra lån) när en eller flera händelser som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången har inträffat (steg 3). Ett lån anses vara kreditförsämrade utifrån samma förutsättningar som enligt tidigare principer vid definitionen av osäkert lån d.v.s. när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter om följande händelser:

- a. Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren.
- b. Ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller oreglerade betalningar.

- c. Långgivaren eller låntagaren har, av ekonomiska eller avtalsmässiga skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga.
- d. Det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Om ett tidigare lån som ansetts vara kreditförsämrat inte längre är det, sker en omföring antingen till steg 2 (om det jämfört med när lånet lämnats föreligger en betydande ökning av kreditrisk) eller till steg 1.

Värdering av förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Sparbankens definition av fallissemang ligger nära den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar bland annat krediter som är 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt förväntat utnyttjande av revolverande krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkt typ. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbetald eller fallerad en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade kreditförlusterna för de kommande 12 månaderna.

När de förväntade kreditförlusterna beräknas tar Sparbanken hänsyn till minst tre scenarier (ett basscenario, ett positivt och ett negativt scenario) med relevanta makroekonomiska variabler såsom BNP, bostadspriser och arbetslöshet. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser. Varje makroekonomiskt scenario tilldelas en sannolikhet och de förväntade kreditförlusterna erhålls som ett sannolikhetsvägt genomsnitt av de förväntade kreditförlusterna för varje scenario. I de fall effekten av relevanta faktorer inte fångas av riskmodeller använder Sparbanken sig av expertjusteringar.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som Sparbanken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för Sparbanken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid uppskattas baserat på den period som Sparbanken är exponerad för kreditrisk och där kreditförlusterna inte kan mildras genom riskhanteringsåtgärder. Denna så kallade beteendemässiga löptiden fastställs med användande av produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år.

Sparbanken bedömer och beräknar förlustreserv för väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två

möjliga resultat som tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Övergångsbestämmelserna avseende IFRS 9

Sparbanken tillämpar inte övergångsbestämmelserna för IFRS 9, vilket innebär att kapitalbas, kapitalrelationer och bruttosoliditetsgrad redan speglar effekten av IFRS 9.

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar, garantier och lånelöften 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Övriga Verkligt värde	Övriga, upplupet anskaffningsvärde	Totalt
Kassa					4320	4320
Totalt redovisat värde					4 320	4 320
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m						
AAA-AA	98 494					98 494
Totalt redovisat värde	98 494					98 494
Utlåning till kreditinstitut						
Låg risk	279 905					279 905
Totalt redovisat värde	279 905					279 905
Utlåning till allmänheten	4 345 826	315 969	44 185			4 705 980
Förlustreservering	-2 453	-6 620	-19 674			-28 747
Totalt redovisat värde	4 343 373	309 349	24 511			4 677 233
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						
AAA-AA	110 879					110 879
A	10 007			5 370		15 377
Totalt redovisat värde	120 886			5 370		126 256
Aktier och andelar						
Noterade				410 263		410 263
Onoterade				10 063		10 063
Totalt redovisat värde				420 326		420 326
Övriga poster i balansräkningen					452 398	452 398
Totalt redovisat värde					452 398	452 398
Totalt bruttoredoisat värde för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat	4 845 111	315 969	44 185	425 696	456 718	6 087 679
Totalt förlustreservering	-2 453	-6 620	-19 674	--	--	-28 747
Totalt, redovisat värde	4 842 658	309 349	24 511	425 696	456 718	6 058 932
Finansiella garantier och låneåtaganden	626 310	32 377	706			659 393
Total förlustreservering	-278	-2 464	-703			-3 445
Totalt finansiella garantier och låneåtaganden	626 032	29 913	3	--	--	655 948

Utlåning till allmänheten 2019, specifikation av riskklass	Steg 1	Steg 2	Steg 3
Låg risk (riskklass 13-21)	2 933 552	8 391	1 182
Normal risk (riskklass 9-12)	1 096 025	62 873	414
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	278 758	194 639	19 886
Hög risk (riskklass 0-5)	30 020	50 065	1 402
Fallerade	--	--	21 300
Icke ratade exponeringar	7 471	1	1
Utlåning brutto	4 345 826	315 969	44 185

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar, garantier och lånelöften 2018	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Övriga Verkligt värde	Övriga, upplupet anskaffningsvärde	Totalt
Kassa					4 852	4 852
Totalt redovisat värde					4 852	4 852
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m						
AAA-AA	70 876					70 876
Totalt redovisat värde	70 876					70 876
Utlåning till kreditinstitut						
Låg risk	361 212					361 212
Totalt redovisat värde	361 212					361 212
Utlåning till allmänheten	3 946 067	397 493	35 486			4 379 046
Förlustreservering	-2 548	-7 700	-15 591			-25 839
Totalt redovisat värde	3 943 519	389 793	19 895			4 353 207
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						
AAA-AA	85 743					85 743
A	10 074			23 407		33 481
BBB-BB	5 001					5 001
Utan rating	5 009					5 009
Totalt redovisat värde	105 827			23 407		129 234
Aktier och andelar, noterade						
Noterade				431 964		431 964
Onoterade				6 846		6 846
Totalt redovisat värde				438 810		438 810
Övriga poster i balansräkningen					386 110	386 110
Totalt redovisat värde					386 110	386 110
Totalt bruttoredoisat värde för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat	4 483 982	397 493	35 486	462 217	390 962	5 770 140
Totalt förlustreservering	-2 548	-7 700	-15 591	--	--	-25 839
Totalt, redovisat värde	4 481 434	389 793	19 895	462 217	390 962	5 744 301
Finansiella garantier och låneåtaganden	593 523	33 713	1 064			628 300
Total förlustreservering	-171	-945	-116			-1 232
Totalt finansiella garantier och låneåtaganden	593 352	32 768	948	--	--	627 068

Utlåning till allmänheten 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde per 1 januari 2019	3 946 067	397 493	35 486	4 379 046
Nya finansiella tillgångar	1 220 642	14 648	821	1 236 111
Bortbokade finansiella tillgångar	-657 187	-48 173	-2 474	-707 834
Ändrade nyttjandegrader	-165 869	-22 774	-12 707	-201 350
Överföringar mellan stegen under perioden:				
från steg 1 till steg 2	-131 091	131 091		0
från steg 1 till steg 3	-2 855		2 855	0
från steg 2 till steg 1	135 528	-135 528		0
från steg 2 till steg 3		-20 900	20 900	0
från steg 3 till steg 2		112	-112	0
från steg 3 till steg 1	584		-584	0
Valutakursförändringar	7			7
Övrigt				0
Redovisat bruttovärde per 31 december 2019	4 345 826	315 969	44 185	4 705 980
Förlustreserver				
Förlustreserv per 1 januari 2019	-2 548	-7 700	-15 591	-25 839
Nya finansiella tillgångar	-1 122	-316	-193	-1 631
Bortbokade finansiella tillgångar	517	728	833	2 078
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	125	2 455	238	2 818
Förändringar i makroekonomiska scenarier	176	173	49	398
Förändringar pga expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)	51	-1 627	1 346	-230
Överföringar mellan stegen under perioden:				
från steg 1 till steg 2	525	-2 019		-1 494
från steg 1 till steg 3	5		-1 378	-1 373
från steg 2 till steg 1	-181	934		753
från steg 2 till steg 3		752	-5 246	-4 494
från steg 3 till steg 2			14	14
från steg 3 till steg 1	-1		251	250
Övrigt			3	3
Förlustreserver per 31 december 2019	-2 453	-6 620	-19 674	-28 747
Redovisat värde, netto				
Öppningsbalans per 1 januari 2019	3 943 519	389 793	19 895	4 353 207
Utgående balans per 31 december 2019	4 343 373	309 349	24 511	4 677 233

Utlåning till allmänheten 2018	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde per 1 januari 2018	3 803 336	285 113	39 849	4 128 298
Nya finansiella tillgångar	1 130 982	56 132	417	1 187 531
Bortbokade finansiella tillgångar	-800 409	-77 013	-17 661	-895 083
Överföringar mellan stegen under perioden:				
från steg 1 till steg 2	-253 782	220 029		-33 753
från steg 1 till steg 3	-18 684		14 135	-4 549
från steg 2 till steg 1	83 847	-86 057		-2 210
från steg 2 till steg 3		-710	489	-221
från steg 3 till steg 2		4	-309	-305
från steg 3 till steg 1	751		-1 227	-476
Övrigt	26	-5	-207	-186
Redovisat bruttovärde per 31 december 2018	3 946 067	397 493	35 486	4 379 046
Förlustreserver				
Förlustreserv per 1 januari 2018	-2 270	-4 115	-20 839	-27 224
Nya finansiella tillgångar	-1 195	-1 397	-151	-2 743
Bortbokade finansiella tillgångar	327	1 386	10 729	12 442
Förändrade riskvariabler (EAD, PD, LGD)	-1 053	295	881	123
Förändringar i makroekonomiska scenarier	-363	-240	-106	-709
Förändringar pga expertutlåtanden (manuella modifieringar och individuella bedömningar)			-2 577	-2 577
Överföringar mellan stegen under perioden:				
från steg 1 till steg 2	1 276	-4 188		-2 912
från steg 1 till steg 3	814		-3 576	-2 762
från steg 2 till steg 1	-81	403		322
från steg 2 till steg 3		147	-174	-27
från steg 3 till steg 2		-1	1	0
från steg 3 till steg 1	-8		221	213
Övrigt	5	10		15
Förlustreserver per 31 december 2018	-2 548	-7 700	-15 591	-25 839
Redovisat värde, netto				
Öppningsbalans per 1 januari 2018	3 801 066	280 998	19 010	4 101 074
Utgående balans per 31 december 2018	3 943 519	389 793	19 895	4 353 207

Redovisat bruttovärde och förlustreserv - branschfördelning		31 december 2019		
	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	Redovisat nettovärde	
Utlåning till allmänheten				
Privatkunder	3 383 411	-15 313	3 368 098	
Företagskunder	1 322 569	-13 434	1 309 135	
<i>Jordbruk, fiske, skog</i>	54 218	-158	54 060	
<i>Tillverkning</i>	225 783	-7 495	218 288	
<i>Offentlig sektor</i>			0	
<i>Bygg</i>	99 753	-174	99 579	
<i>Detaljhandel</i>	142 125	-1 244	140 881	
<i>Transport</i>	42 725	-151	42 574	
<i>Sjönäring</i>			0	
<i>Hotell och restaurang</i>	35 649	-358	35 291	
<i>Informationsteknologi</i>	2 567	-171	2 396	
<i>Bank och försäkring</i>	12 626	-57	12 569	
<i>Fastighetsförvaltning</i>	571 636	-1 922	569 714	
<i>Tjänstesektor</i>	119 101	-744	118 357	
<i>Övrig utlåning till företag</i>	16 386	-960	15 426	
Summa utlåning till allmänheten	4 705 980	-28 747	4 677 233	

Redovisat bruttovärde och förlustreserv - branschfördelning		31 december 2018		
	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	Redovisat nettovärde	
Utlåning till allmänheten				
Privatkunder	3 271 078	-17 366	3 253 712	
Företagskunder	1 107 968	-8 473	1 099 495	
<i>Jordbruk, fiske, skog</i>	39 168	-164	39 004	
<i>Tillverkning</i>	208 259	-2 610	205 649	
<i>Offentlig sektor</i>			0	
<i>Bygg</i>	95 823	-1 327	94 496	
<i>Detaljhandel</i>	135 176	-1 383	133 793	
<i>Transport</i>	29 578	-71	29 507	
<i>Sjönäring</i>			0	
<i>Hotell och restaurang</i>	36 396	-621	35 775	
<i>Informationsteknologi</i>	1 318	-124	1 194	
<i>Bank och försäkring</i>	5 057	-3	5 054	
<i>Fastighetsförvaltning</i>	412 120	-503	411 617	
<i>Tjänstesektor</i>	115 138	-1 068	114 070	
<i>Övrig utlåning till företag</i>	29 935	-599	29 336	
Summa utlåning till allmänheten	4 379 046	-25 839	4 353 207	

Redovisat bruttovärde och förlustreserv per steg	2019	2018
Utlåning till allmänheten, privatkunder		
Steg 1		
Redovisat bruttovärde	3 175 686	3 029 988
Förlustreserver	-962	-1 201
Redovisat värde	3 174 724	3 028 787
Steg 2		
Redovisat bruttovärde	188 605	212 053
Förlustreserver	-2 312	-2 713
Redovisat värde	186 293	209 340
Steg 3		
Redovisat bruttovärde	19 120	29 037
Förlustreserver	-12 039	-13 452
Redovisat värde	7 081	15 585
Totalt redovisat värde, utlåning privatkunder	3 368 098	3 253 712
Utlåning till allmänheten, företagskunder		
Steg 1		
Redovisat bruttovärde	1 170 140	916 079
Förlustreserver	-1 491	-1 347
Redovisat värde	1 168 649	914 732
Steg 2		
Redovisat bruttovärde	127 364	185 440
Förlustreserver	-4 308	-4 987
Redovisat värde	123 056	180 453
Steg 3		
Redovisat bruttovärde	25 065	6 449
Förlustreserver	-7 635	-2 139
Redovisat värde	17 430	4 310
Totalt redovisat värde, utlåning företagskunder	1 309 135	1 099 495
Totalt		
Redovisat bruttovärde steg 1	4 345 826	3 946 067
Redovisat bruttovärde steg 2	315 969	397 493
Redovisat bruttovärde steg 3	44 185	35 486
Totalt redovisat värde brutto	4 705 980	4 379 046
Förlustreserver steg 1	-2 453	-2 548
Förlustreserver steg 2	-6 620	-7 700
Förlustreserver steg 3	-19 674	-15 591
Totalt förlustreserver	-28 747	-25 839
Totalt redovisat värde, utlåning till allmänheten	4 677 233	4 353 207
Andel steg 3 lån, brutto, %	0,94%	0,81%
Andel steg 3 lån, netto, %	0,52%	0,46%
Förlustreserver kvot steg 1 lån	0,09	0,10
Förlustreserver kvot steg 2 lån	0,23	0,30

7.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och prisrisk (aktiekursrisk). För sparbanken utgör ränterisk och aktiekursrisk de övervägande marknadsriskerna.

7.2.1 Ränterisk

7.2.1.1 Definition

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prisrisk, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken d.v.s. risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

7.2.1.2 Riskaptit

I enlighet med Sparbankens Policy för intern styrning, riskhantering och kontroll, kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med aptiter och limiter. Sparbankens ränterisk i den totala verksamheten får vid en parallellförskjutning av räntenivån med +/- 2 procent inte överstiga 8 procent av kapitalbasen.

7.2.1.3 Riskhantering

Vid bedömning av ränterisk görs beräkning i en modell som fångar bristen i matchning avseende räntebindningstid och löptid mellan skulder och tillgångar. Detta görs genom att fördela ut kassaflöden (nominella belopp och kupongbetalningar) som uppstår från positioner i olika tidsspann. Utifrån dessa kassaflöden beräknas en känslighet i ekonomisk värde mot förändringar i räntekurvan, ränterisk.

En uppgång av marknadsräntorna med 2 procentenheter påverkar det egna kapitalet med -38,6 (-29,8) mkr och en nedgång med 2 procentenheter med 38,6 (29,8) mkr.

7.2.1.4 Ränteriskexponering

Nedan framgår Sparbankens strukturella ränterisk genom nedbrytning av både tillgångs- och skuldsidan på räntebindningstid.

Ränteexponering - räntebindningstider för tillgångar och skulder 2019	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar								
Kassa							4 320	4 320
Belåningsbara statsskuldförbindelser		98 494						98 494
Utlåning till kreditinstitut	279 905							279 905
Utlåning till allmänheten	2 000 700	1 895 527	52 536	94 315	476 600	157 555		4 677 233
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	44 664	81 592						126 256
Övriga tillgångar	414 362						458 362	872 724
Summa tillgångar	2 739 631	2 075 613	52 536	94 315	476 600	157 555	462 682	6 058 932
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	655							655
Inlåning från allmänheten	5 114 405	43 737	57 186	600	998	440	6 006	5 223 372
Övriga skulder							22 863	22 863
Eget kapital							812 042	812 042
Summa skulder och EK	5 115 060	43 737	57 186	600	998	440	840 911	6 058 932
Differens tillgångar och skulder	-2 375 429	2 031 876	-4 650	93 715	475 602	157 115	-378 229	
Kumulativ exponering	-2 375 429	-343 553	-348 203	-254 488	221 114	378 229	0	

Ränteeponering - räntebindingstider för tillgångar och skulder 2018	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar								
Kassa							4 852	4 852
Belåningsbara statsskuldförbindelser	25 047	45 829						70 876
Utlåning till kreditinstitut	361 212							361 212
Utlåning till allmänheten	1 950 443	1 783 732	62 106	130 869	315 067	110 990		4 353 207
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 208	104 026						129 234
Övriga tillgångar	344 362						480 558	824 920
Summa tillgångar	2 706 272	1 933 587	62 106	130 869	315 067	110 990	485 410	5 744 301
Skulder								
Skulder till kreditinstitut								0
Inlåning från allmänheten	4 801 857	55 024	52 060	168	927		6 213	4 916 249
Övriga skulder							20 976	20 976
Eget kapital							807 076	807 076
Summa skulder och EK	4 801 857	55 024	52 060	168	927	0	834 265	5 744 301
Differens tillgångar och skulder	-2 095 585	1 878 563	10 046	130 701	314 140	110 990	-348 855	
Positioner som ej upp- tagits i balansräkningen								
Ränteswap, rörlig ränta erhålls		35 000						
Ränteswap, fast ränta erläggs			-35 000					
Kumulativ exponering	-2 095 585	-182 022	-206 976	-76 275	237 865	348 855	0	

7.2.2 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer. Ett långsiktigt strategiskt innehav av aktier innehas i bolag där Sparbanken har ett samarbete och för vilka värdeförändring redovisas direkt mot eget kapital i Fond för verkligt värde. I Sparbankens avkastningsportfölj får placeringar i aktier göras med maximalt 8 procent av portföljens totala marknadsvärde. Nuvarande innehav mot aktiekursrisk utgörs av fondandelar uppgående till 32,4 mkr motsvarande 5,7 % av portföljens totala marknadsvärde.

7.2.3 Valutarisk

7.2.3.1 Definition

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

7.2.3.2 Valutarisk i balansräkningen

I balansräkningen finns valutarisk i mindre volymer i in- och utlåning samt valutaterminer. Samtliga positioner är täckta genom identiska motaffärer med Swedbank varför valutariskens nettopositioner är marginell.

7.3 Likviditetsrisk

7.3.1 Definition

Likviditetsrisk är risken för att sparbanken får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med sina finansiella skulder. Likviditetsrisk kan även uttryckas som risken för förlust eller försämrad intjäningsförmåga till följd av att sparbankens betalningsåtaganden inte kan fullgöras i rätt tid. Likviditetsrisker uppstår då tillgångar och skulder har olika löptider.

7.3.2 Riskaptit

Sparbankens riskaptit avseende likviditetsrisk är låg och risken minimeras i möjligaste mån genom att sätta upp riskaptiter och genom att hålla en likviditetsreserv. Riskaptiterna uppgår för likviditetsreserv till 12 % av inlåning från allmänheten, likviditetstäckningsgraden (LCR) ska som minst uppgå till 135 % samt att kvoten mellan inlåning och utlåning minst ska uppgå till 105.

7.3.3 Riskhantering

Sparbanken ska endast exponeras mot måttliga likviditetsrisker och där risktagandet ska vara minimalt. Placeringar får endast göras i likvida värdepapper, d.v.s. värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Likviditeten bevakas löpande och stresstester utförs för olika scenarios.

7.3.4 Likviditet

Likviditetsreserv	2019	2018
Kassa och tillgodohavande i bank	674 842	694 878
Stats- och kommunförbindelser	98 494	70 876
Säkerställda obligationer	110 879	85 743
Totalt	884 215	851 497

Sparbankens likviditetsreserv består av högkvalitativa tillgångar enligt definitionen i FFFS 2010:7 4 kap 5 §. Utöver Sparbankens likviditetsreserv innehas andra likviditetsskapande åtgärder som uppgår till 424 (475) mkr.

Likviditetskvoter	2019	2018
Inlåning/utlåning	112%	113%
Likviditetstäckningskvot (LCR)	182%	148%

7.3.5 Finansiering

Sparbanken finansierar utlåningen främst via inlåning från allmänheten. Vidare förmedlar Sparbanken aktivt lån mot Swedbank Hypotek. I den mån ytterligare finansiering skulle behövas, finns en möjlighet att upprätta en kreditfacilitet hos Swedbank.

Sparbankens finansieringskällor	2019	2018
Inlåning från allmänheten	5 223 372	4 916 249
Inlåning från svenska kreditinstitut	655	0
Totalt	5 224 027	4 916 249

7.3.6 Beredskapsplan och stresstester

Sparbanken har en beredskapsplan för hantering av likviditetskriser. Syftet med beredskapsplanen är att ha ett handlingsprogram som aktiveras i samband med vissa kvantifierbara likviditetshändelser. Beredskapsplanen definieras av sex krisnivåer samt vilka likviditetsskapande åtgärder som ska vidtas beroende på krisnivå.

Stresstest av likviditetssituationen utförs månatligen. Dessa ska återspegla de två situationerna nedan samt en kombination av dessa:

- Sparbanken har inte längre tillgång till normal finansiering
 - Sparbankens fem största inlåningskunder lämnar banken
 - Ny extern finansiering är inte tillgänglig och inlåningen minskar med 0,5 % i månaden
- Marknaden generellt hamnar i situation där likviditeten är begränsad
 - Marknadsvärdet på tillgångarna i likviditetsreserven minskar med 0,5 % i månaden.
- - En kombination av dessa båda

7.3.7 Likviditetsexponering

Nedan visas Sparbankens strukturella likviditetssituation med kontraktuell återstående löptid avseende finansiering samt utlåning.

Återstående löptid med beaktande av gällande amorteringstid

Likviditetsexponering 2019	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid
Tillgångar						
Kassa						4 320
Belåningsbara statsskuldförbindelser				98 494		
Utlåning till kreditinstitut	279 905					
Utlåning till allmänheten	174 666	63 214	183 666	787 630	3 468 057	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		10 007	25 132	91 117		
Övriga tillgångar	420 326					436 310
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter						16 088
Summa tillgångar	874 897	73 221	208 798	977 241	3 468 057	456 718
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	655					
Inlåning från allmänheten	5 097 789	66 373	57 847	1 444		
Övriga skulder och eget kapital						819 331
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter						12 024
Avsättningar						3 550
Summa skulder och EK	5 098 444	66 373	57 847	1 444	0	834 905
Oredovisade lånelöften	-220 870					
Utfärdade finansiella garantier	-123 955					
Outnyttjad del av bev. kredit	-314 568					
Total skillnad	-4 882 940	6 848	150 951	975 797	3 468 057	-378 187

Återstående löptid med beaktande av gällande amorteringstid

Likviditetsexponering 2018	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid
Tillgångar						
Kassa						4 852
Belåningsbara statsskuldförbindelser		10 002	30 046	30 828		
Utlåning till kreditinstitut	361 212					
Utlåning till allmänheten	205 292	74 627	181 296	703 833	3 188 159	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		5 001	45 055	79 178		
Övriga tillgångsposter	438 810					386 110
Summa tillgångar	1 005 314	89 630	256 397	813 839	3 188 159	390 962
Skulder						
Inlåning från allmänheten	4 786 225	76 884	52 284	931		
Övriga skuldposter och eget kapital						825 872
Avsättningar						2 180
Summa skulder och EK	4 786 225	76 884	52 284	931	0	828 052
Oredovisade lånelöften	-247 800					
Utfärdade finansiella garantier	-97 141					
Outnyttjad del av bev. kredit	-283 359					
Total skillnad	-4 409 211	12 746	204 113	812 908	3 188 159	-437 090

7.4 Operativ risk

7.4.1 Definition

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av ej ändamålsenliga eller fallerande interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen av operativ risk inkluderar legal risk och informationsrisk. Med legal risk menas risken för böter, skadestånd eller straffåtgärder utdömda vid myndighetsutövning liksom kostnader i samband med förlikningar, juridiska processer etc.

7.4.2 Riskaptit

I Sparbanken ska en integrerad och sund riskkultur utvecklas och upprätthållas som baseras på en förståelse för vilka risker som Sparbanken kan exponeras för. Sparbanken har en fastställd riskaptit för operativa risker som anger den risknivå banken är beredd att acceptera för att uppnå de strategiska målen. Riskaptiterna ska vara förenliga med affärsstrategin och styra bankens hantering av operativa risker. Bankens riskaptit för operativa risker beslutas av styrelsen och ska ses över årligen. Uppföljning av riskaptiterna görs kvartalsvis och redovisas för styrelsen.

7.4.3 Metod för beräkning av operativ risk

Sparbanken har valt att använda basmetoden för beräkning av det legala kapitalkravet för operativ risk. Därutöver har Sparbanken en dokumenterad metod för intern mätning av operativa risker som görs genom självutvärdering.

7.4.4 Hantering av operativ risk

Riskhanteringen avseende operativ risk är en del av Sparbankens totala riskhanteringsprocess. Utifrån generella principer som tydlig ansvarsfördelning, individuellt ansvarstagande för identifiering av operativa risker, beaktande av operativa risker vid prissättning av nya produkter, omprövning av redan tagna affärsbeslut, kompetensutveckling och dualitetsprinciper samt årlig självutvärdering bidrar alla till en god hantering av den operativa risken i Sparbanken.

7.4.5 Incidenthantering

Alla anställda är ansvariga för att rapportera incidenter i det dagliga arbetet. Personen som identifierar en incident är ansvarig att snarast rapportera den till närmsta chef och rapportera via interna hemsidan. Incidenter analyseras löpande och åtgärder följs upp av säkerhetschefen. Förutom rapportering av incidenter till ledning och styrelse, får även Funktionen för riskkontroll och Funktionen för regelefterlevnad löpande ta del av incidenter och kontrollerar så att incidenterna hanteras och åtgärder genomförs. Sparbanken dokumenterar inträffade incidenter samt de förluster som har uppstått i samband med de inträffade incidenterna.

7.4.6 Beredskap och kontinuitetsplanering

Sparbanken har upprättat kontinuitets- beredskaps- och återställningsplaner för de kritiska processer som Sparbanken identifierat. Planernas syfte är att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamhet och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning. Planerna uppdateras och testas årligen.

7.4.7 Självutvärdering

Sparbanken gör årligen självutvärdering i workshopformat. I självutvärderingen bedöms sannolikheten för att olika riskhändelser inträffar och vilka konsekvenserna blir av dessa. Dessa två parametrar sammanvägs till en samlad riskbedömning för varje identifierat riskområde.

7.4.8 Godkännandeprocess för nya produkter (NPAP)

Syftet med NPAP-processen är att säkerställa att banken inte agerar i, eller utför aktiviteter, som innebär oavsiktligt risktagande eller som innebär risker som inte omedelbart kan hanteras eller kontrolleras inom existerande processer. NPAP omfattar väsentliga förändringar i verksamheten, utlokaliserade verksamheter och nya produkter eller tjänster.

8. Offentliggörande av nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd

8.1 Kreditkvalitet på exponeringar med anstånd

	Bruttovärde/nominellt värde av exponeringar med anståndsåtgärder			Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		Säkerheter och mottagna finansiella garantier för exponeringar med anstånd	
	Presterande anstånd	Nödlidande anstånd		För presterande exponeringar med anstånd	För nödlidande exponeringar med anstånd		Varav säkerheter och mottagna finansiella garantier för nödlidande exponeringar med anståndsåtgärder
		Varav fallerade	Varav osäkra				
Lån och förskott							
Icke-finansiella företag		771	771			221	
Hushåll	18	1 615	1 615	1	624		
Totalt	18	2 386	2 386	1	845	0	0

8.2 Kreditkvalitet på presterande och nödlidande exponeringar efter antal dagar med försenad betalning

	Bruttovärde/nominellt värde										
	Presteraende exponeringar			Nödlidande exponeringar							
	Har inte förfallit eller har förfallit ≤ 30 dagar.	Har förfallit > 30 dagar ≤ 90 dagar.		Förmodas inte bli betalda som inte är förfallna eller förfallna ≤ 90 dagar	Har förfallit > 90 dagar ≤ 180 dagar	Har förfallit > 180 dagar ≤ 1 år	Har förfallit > 1 år ≤ 2 år	Har förfallit > 2 år ≤ 5 år	Har förfallit > 5 år ≤ 7 år	Har förfallit > 7 år	
Lån och förskott	4 661 795	4 660 267	1 528	44 185	26 496	101	10 290	659	4 835	1 771	33
Icke-finansiella företag	1 297 504	1 297 503	1	25 065	21 280	0	2 688	294	803	0	0
Hushåll	3 364 291	3 362 764	1 527	19 120	5 216	101	7 602	365	4 032	1 771	33
Exponeringar utanför balansräkningen	343 029			5							
Icke-finansiella företag	233 285			5							
Hushåll	109 744			0							
Totalt	5 004 824	4 660 267	1 528	44 190	26 496	101	10 290	659	4 835	1 771	33

8.3 Presteraende och nödlidande exponeringar och relaterade avsättningar

	Bruttovärde/nominellt värde						Ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar					
	Presteraende exponeringar			Nödlidande exponeringar			Presteraende exponeringar - ackumulerade nedskrivningar och avsättningar			Nödlidande exponering - ackumulerad nedskrivning, ackumulerade negativa förändringar av verkligt värde på grund av kreditrisk och avsättningar		
		Varav stadie 1	Varav stadie 2		Varav stadie 2	Varav stadie 3	Varav stadie 1	Varav stadie 2		Varav stadie 2	Varav stadie 3	
Lån och förskott	4 661 795	4 345 826	315 969	44 185		44 185	9 073	2 453	6 620	19 674		19 674
Icke-finansiella företag	1 297 504	1 170 140	127 364	25 065		25 065	5 799	1 491	4 308	7 635		7 635
Hushåll	3 364 291	3 175 686	188 605	19 120		19 120	3 274	962	2 312	12 039		12 039
Exponeringar utanför balansräkningen	343 029	311 478	31 551	5		5	1 822	184	1 638	2		2
Icke-finansiella företag	233 285	204 615	28 670				1 791	174	1 617			
Hushåll	109 744	106 863	2 881	5		5	31	10	21	2		2
Totalt	5 004 824	4 657 304	347 520	44 190		44 190	10 895	2 637	8 258	19 676		19 676